

[Hartvig Frisch.]

tution, om hvilken enhver økonomisk klartænkende Mand maa indrømme, at den er Betingelsen for vor Landbrugseksports stadig fortsatte Eksistens. Jeg tænker her i særlig Grad paa Landstingsmand Hauchs Angreb paa Valutacentralen og ikke mindst paa Venstres efter min Mening skandaløse Brug af Spørgsmaalet om Tillægskontingenterne i den Valgkampagne, vi lige har været igennem, og dette giver mig Anledning til at gøre nogle Bemærkninger om Spørgsmaalet i dets Helhed.

Jeg tror, at man ved Drøftelsen baade af den tysk-danske Handelsoverenskomst og af Tillægskontingenterne maa indstille sig paa, at det er helt forskelligt, om man taler privatøkonomisk, eller man taler nationaløkonomisk om dette Spørgsmaal. Der er jo ingen som helst Tvivl om, at fra et privatøkonomisk Synspunkt er en nok saa stor Udvidelse, den størst mulige Udvidelse af vor Eksport til Tyskland, gunstig for det danske Landbrug, rent privatøkonomisk — i første Omgang. Men det, som maa være Pligt ogsaa for de Mænd, som er i Ledelsen af det danske Landbrugs Organisationer, er ikke at se Sagen alene fra et privatøkonomisk Synspunkt, men tillige at se den fra et nationaløkonomisk. Den Handelsoverenskomst, som blev sluttet, den Traktat, vi har vedtaget her i Folketinget, indeholdt som bekendt dels Grundkontingenter og dels Tillægskontingenter, og dette blev fremhævet ganske overordentlig klart fra Udenrigsministerens Side, baade ved Fremlæggelsen her og ved Debatten i det udenrigspolitiske Nævn, hvor disse Ting har været fremme først. Der er der aldrig lagt Skjul paa, at Ordningen blev truffet saaledes, fordi man ikke vilde paatage sig Forpligtelser, som maaske ikke kunde holdes, idet der, som Udenrigsministeren fremhævede, kunde være Risiko for Grundlaget, dels paa Grund af de Handelsforhandlinger, der skulde indledes med England, og dels paa Grund af Spørgsmaalet om, hvorvidt den danske Nation overhovedet kunde aftage de Mængder, der var stipuleret, hvis Tillægskontingenterne skulde blive aktuelle med deres fulde Beløb. Dette blev fremstillet saa klart, at ingen, der var med ved de Forhandlinger, kan tvivle om, at man netop af den Grund delte mellem Grundkontingenter og Tillægskontingenter. Men der er sket det, at det danske Landbrugs ledende Mænd, i samme Øjeblik Traktaten var godkendt, sagde: Bordet fanger! nemlig i den Forstand, at Opfyldelse til sidste

Punkt af Tillægskontingenterne maatte betragtes som en Selvfølge, og dermed, at man havde Ret til at rette de heftigste Angreb imod Regeringen i Tilfælde af, at Tillægskontingenterne ikke fuldt ud kunde bringes i Land. Dette er altsaa Situationen, at man, idet man aldeles ikke tog Hensyn til det Grundlag, hvorpaa Loven blev vedtaget, og de Forudsætninger, hvorunder det hele kom i Stand, har ført denne falske Kampagne... som om det var en Selvfølge, at Tillægskontingenterne kunde komme ind lige til det sidste, til Topnoteringen.

Jeg vil gerne først se paa, hvordan det er gaaet med den dansk-tyske Samhandel efter den nye Ordning, og jeg vil gerne fremføre nogle Tal for de første 8 Maaneder af 1936. I dette Tidsrum er Eksporten her fra Danmark af Landbrugsvarer til Tyskland steget fra 124 Mill. Kr. til 184 Mill. Kr., altsaa en Stigning paa 60 Mill. Kr. Men det har samtidig vist sig, at Indførselen fra Tyskland, som i de samme 8 Maaneder af 1935 var 178 Mill. Kr., kun er steget til 219 Mill. Kr. Med andre Ord, Forøgelsen af Eksporten har været 60 Mill. Kr., medens Importen fra Tyskland kun er forøget med 40 Mill. Kr. Det har selvfølgelig — da det jo er en kendt Ting, at Tillægskontingenterne opnaas paa Grundlag af Forholdet 1 til 1 — skabt visse Vanskeligheder, det, man kalder en Valutapukkel. Vi ved alle, hvordan Venstre drev sin Valgkampagne paa Tillægskontingenterne, idet de sagde: det er Regeringens Skyld; Regeringen vil kun hjælpe de beskyttede Industrier og vil hindre Indførsel af Færdigvarer.

Det, det nu gælder om, er at se nationaløkonomisk paa hele denne Sag. For Landbrugets Vedkommende er Forholdet saa umaadelig klart, fordi de faar udbetalt deres Penge i danske Kroner og faar udbetalt dem gennem Nationalbanken. Resten af Regnestykket skal gøres op af den danske Stat. Det danske Landbrug er ude af Risikoen i samme Øjeblik, de har leveret deres Varer, men den danske Stat er ikke ude af Risikoen, og man maa her huske, at saaledes som den tyske Mark er stillet i Øjeblikket, er denne Risiko meget stor og kan blive et meget vanskeligt Spørgsmaal for den danske Stat. Det maa dertil erindres, at de Varer, der sendes til Tyskland, ikke udelukkende er af dansk Oprindelse. F. Eks. med Hensyn til Mejeriprodukterne regner man med, at de indeholder mindst 28 pCt. af fremmed Oprindelse — hvad der altsaa vil sige fremmed